

**ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ**  
**ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΤΟΙΧΟΓΡΑΦΙΩΝ**  
**ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**

Περιοχή..... ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΣ..... Πόλη ή Χωριό Κύζαρος. Δεινός.....  
 Νομός ή Έπαρχία Πελοπόννησος..... Μοναστήρι ή Έκκλησία Αγ. Ανδρέας.....  
 Αρχιτεκτ. τύπος Παλαιότερος: μονόχωρος τρουλλαίος κυθηρετικού τύπου.  
Σήμερα σταυροειδής εγγεγραμμένος με τρούλλο.  
 Τοιχογραφίες Α' στρ.: αψίδα ιερού: Ανδρέας. Β' στρ.: ιερό: αψίδα:  
μέτωπο: (χώρος που μένει πριν από την προσθήκη της καμάρας) 3  
πλαίσια: κεντρικό: σταυρός τύπου Ιεροσολύμων, αριστερά: Δαυίδ,  
δεξιά: Μωυσής. Πρόμενο διάχωρο μόνο το όνομα Ζαχαρίας. Πρόθεση:  
αψίδα: ημικατεστραμμένος ο ημικύλινδρος από νεώτερο παράθυρο.  
Μέτωπο αψίδας: μισοκατεστραμμένες μορφές. Τεταρτοσφαίριο: ιεράρ-  
χηςδεόμενος ημίσωμος. Διακονικό-Ημιχώνιο: α' στρ.: σπαράγματα  
δύο μορφών. Νότιος τοίχος: σπαράγματα με ίχνη γραμμμάτων.  
 Χρονολογία Α' στρ.: πριν το 951 (πέλη 10ου- αρχές 11ου αι.).  
Β' στρ.: 13ος αι.. 3 μεταβυζαντινές φάσεις.  
 Κατάσταση Αποτοιχίσεις, διαχωρισμό στρωμάτων από την Αρχαιολογική  
Υπηρεσία. (1972).  
 Βιβλιογραφία βλέπε άλλο δελτίο....



Τοιχογραφίες: Κυρίως ναός: Ια' στρ.: Β. τοίχος: στρατιωτικός άγιος και ιδί-  
πλα του πιθανόν, δεύτερος με ασπίδα. Ιερό: Ν. τοίχος: Εύπλος κρατεί λιβα-  
νοθήκη. Β. τοίχος: Στέφανος ημίσημος. Ανοιγμα που ενώνει ιερό με πρόθεση:  
άγιος με σταυρό μάρτυρα. Καμάρα: Ανάληψη. Πρόθεση: αψίδα: Τεταρτοσφαίριο:  
αδιάγνωστος ιεράρχης (αποτοιχισμένος). Ν. τοίχος: τρεις μετωπικοί άγιοι που  
ισώζονται ως τα γόνατα. Διακονηκό: καμάρα: ανάδυο σιηνές στην κάθε πλευρά.  
Κυρίως ναός: εγνάρσιο κλίτος ΒΑ σφαιρικό τρίγωνο τρούλλου: τετράμορφο Β. κα-  
μάρα: μέρος Πεντηκοστής. Μέτωπα διαχωριστικών τύπων: ΒΑ τ.: Παναγία η βρε-  
φοκρατούσα, η αναταμάχητος, ΝΑ τ.: Αντιφωνητής, ΒΔ τ.: Ιωάννης ο θεολόγος.  
Νότιο κλίτος: Β. τ.: μετωπικοί οι Γουρίας, Σάμνας, Αβιβος. Κεντρικό κλίτος:  
Δ. καμάρα: δύο στρώματα. Βόρειο κλίτος: καμάρα: συνέχεια του διάκοσμου της  
Πρόθεσης. Ν.τ.: φθαρμένοι οι: Μερκούριος και αδιάγνωστος. Β.τ.: τύμπανο Β.  
κεραίας: τμήματα κολοσσικού Γεωργίου έφιππου δρακοντοκτόνου.-

